

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра філософії

Затверджено
на засіданні кафедри філософії
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри філософії проф. Карась А.Ф.

**Силабус із навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку людства»,
що викладається в межах ОПІ другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 033 – філософія**

Львів 2021 р.

ФІЛОСОФІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА

2021-2022 навчальний рік

Назва курсу	Філософія сталого розвитку людства
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра філософії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки, 033 – філософія (група ФФФМ-11с)
Викладач	Рижак Людмила Віталіївна, кандидат філософських наук, доцент
Контактна інформація викладача	lyudmyla.ryzhak@lnu.edu.ua +0380961685104
Консультації по курсу відбуваються	щочетверга, 15.00-17.00 год. (філософський факультет, вул. Університетська, 1) Онлайн-консультації
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/course/filosofii-staloho-rozvytku-liudstva

Інформація про курс	Нормативна навчальна дисципліна “Філософія сталого розвитку людства” є складовою професійної підготовки фахівців освітнього рівня “магістр” зі спеціальності філософія, освітньо-професійної програми “ Філософія ”, яка викладається в другому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс презентує філософський дискурс ідеї сталого розвитку як імперативу гідного життя людства в умовах глобалізаційної інтеграції. Розглянуто глобалізаційні тенденції та їх соціальні наслідки. Розкрито сучасний етап науково-технологічної революції (НТР) та глобальні проблеми людства. З’ясовано категоріальну структуру та принципи концепції сталого розвитку. Розглянуто “сталий розвиток” як принцип самоорганізації людства з метою не лише виживання та подолання мегазагроз, а й гідного життя для кожної людини. Аргументовано необхідність формування етики довкілля та дискурсивної етики відповідальності. Проаналізовано концепцію сталого розвитку для України, основні напрями та пріоритети забезпечення сталого розвитку з урахуванням національних інтересів.
Мета та завдання курсу	Мета навчальної дисципліни “Філософія сталого розвитку людства”: сформувати у студентів цілісне розуміння сучасного глобалізованого й динамічного світу, спонукати до роздумів над межовими проблемами людського буття, призначенням людини та перспектив розвитку людства; сформувати у студентів світоглядну культуру, інтелектуальну свободу й незалежність, розвинути здатність до критичного мислення, прагнення самостійно шукати відповіді на сучасні виклики, свідомо обирати власну життєву позицію.

**Література для вивчення
дисципліни**

1. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-методичний посібник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2011. – 518 с. **Електронний ресурс у вільному доступі.** https://www.google.com/search?q=%D1%80%D0%B8%D0%B6%D0%B0%D0%BA+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0+%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F+%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83&rlz=1C1GCEA_enUA837UA837&oq=%D0%A0%D0%B8%D0%B6%D0%B0%D0%BA&aqs=chrome.2.69i57j35i39l2j0l2j69i61j69i60j69i61.5307j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8
2. Програма курсу (авторський електронний варіант) на платформі Moodle:
<https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=1553>
3. Плани семінарських занять (авторський електронний варіант) на платформі Moodle:
<https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=1553>

Додаткова

1. *Апель К.-О.* Ситуація людини як етична проблем // У кн.: Єрмоленко А. М. Комунікативна практична філософія. – К. : Лібра, 1999. – С. 231–254.
2. *Бауман З.* Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. – 109 с.
3. *Бек У.* Общество риска. На пути к другому модерну. – М.: Прогресс-Традиция, 2000. – 384 с.
4. *Вернадський В.* Кілька слів про ноосферу // Вибрані праці. К.: Наук. думка, 2005. С. 266–275.
5. *Гаврилишин Б.* До ефективних суспільств. Дороговкази в майбутнє. Доповідь Римському клубові. – К. : Пульсари, 2009. – 246 с.
6. *Гіденс Е.* Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя. – К. : Альтерпрес, 2004. – 100 с.
7. *Гор А.* Земля у рівновазі. Екологія і людський дух. – К.: Інтелсфера, 2001. – 404 с.
8. Декларация Рио по окружающей среде и развитию // Ойкумена (Український екологічний вісник). К., 1992. – №3. – С.23–25.
9. *Йонас Г.* Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. – К. : Лібра, 2001. – 399 с.
10. *Кайку М.* Візії: як наука змінить ХХІ сторіччя. – Львів : Літопис, 2004. – 544 с.
11. *Карась А.* Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних інтерпретаціях. – К.-Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 520 с.

12. Комунікація і культура в глобальному світі. – К.: Дух і літера, 2020. – 416 с.
13. Коулман Дж. Капитал социальный и человеческий // *Общественные науки и современность*, 2001. – №3. – С. 122–139.
14. Ласло Э. Век бифуркации: постижение изменяющегося мира // *Путь*, 1995. № 1. С. 3–129.
15. Лук'янець В. Фундаментальна наука і науковий світогляд у перспективі ХХІ сторіччя // *Філософська думка*, 2006. – № 3. – С. 3-25.
16. Маєр-Абіх К. Повстання на захист природи. Від довкілля до спільносвіту. – К. : Лібра, 2004. –196 с.
17. Масуда Й. Комп'ютопія // *Філософська і соціологічна думка*, 1993. – №6. – С. 36–50.
18. Печчи А. Человеческие качества. – М.: Прогресс, 1985. – 312 с.
19. Попович М. Бути людиною. – К.: Вид. дім “Киево-Могилянська академія”. 2011. – 223 с.
20. Програма дій “Порядок денний на ХХІ століття”. – К.: Інститут сталого розвитку: Інтелсфера, 2001. – 52 с.
21. Рижак Л. Технонаука: постлюдина та відповідальність за її майбутнє / В. Мельник, Л. Рижак // *Наукові праці. Науковий журнал. Серія “Філософія”*. – Миколаїв, 2017. – Вип. 288. – Том 300. – С. 84-90.
22. Ружмон Д. де. Європа у грі. Шанс Європи. Відкритий лист до європейців. – Львів : Б.в., 1998. – 277 с.
23. Семенюк Е. Філософські засади сталого розвитку. – Львів : Афіша, 2002. – 200 с.
24. Тоффлер Е. Третя хвиля. – К. : Всесвіт, 2000. – 480 с.
25. Урсул А. Космические перспективы автотрофности человечества // *Общественные науки и современность*, 1995. – № 2. – С. 131–139.
26. Фермеєрс Е. Очі панди. Філософське есе про довкілля. – Львів : Стрім, 2000. – 65 с.
27. Фрідмен Т. Лексус і оливкове дерево. Зрозуміти глобалізацію. – Львів : Б.в., 2002. – 624 с.
28. Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку. – Львів : Кальварія, 2005. – 380 с.
29. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологической революции. – М. : ООО “Издательство АСТ”; ОАО “ЛЮКС”, 2004. – 349 с.
30. Харарі Ю. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. – Харків: Книжковий “Клуб сімейного дозвілля”, 2020. – 544 с.
31. Ryzhak L. Sustainable development of humanity: joint responsibility for the future / L. Ryzhak // *Studium Europu srodkovej i wschodniej*. – Polrochnik. – Wydawnictwo Wyzszej Szkoły Gospodarki Krajowej. – Kutno, 2018. – P. 100-111.

Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних 3 них 16 години лекцій 16 годин практичних занять 58 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні риси глобалізаційної інтеграції, етапи глобалізаційної інтеграції та їх зміст; • головні глобальні проблеми людства на початку ХХІ ст. та їх загрози життю на планеті Земля; • зміст ідеї сталого розвитку як стратегії виживання людства; • імперативи сталого розвитку як принципи екологічно безпечного та соціально-гармонійного життя людства загалом та кожного народу зокрема; • екоетичну відповідальність людства за майбутнє; головні принципи етики відповідальності; • зміст концепції сталого розвитку для України та її світоглядно-гуманістичну спрямованість. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • працювати з філософською літературою (книгами, словниками, Інтернет-джерелами); • логічно мислити, послідовно та аргументовано розвивати свою думку; • аналізувати глобальні проблеми людства на теоретичному рівні; • застосовувати філософську методологію до розв'язання екзистенційних проблем; • критично мислити, утверджувати екогуманістичні цінності; • аргументувати значення імперативів сталого розвитку для цивілізаційного поступу України та національного відродження України. <p>Програмні компетентності:</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері філософії та гуманітаристики.</p> <p>ЗКЗ. Вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.</p>

	<p>ФК2. Усвідомлення зв'язків філософської спеціалізації з іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.</p> <p>ФК3. Здатність формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї, доказово й обґрунтовано викладати результати дослідження.</p> <p>ФК6. Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань.</p> <p>ФК7. Здатність професійно проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу європейської та євроатлантичної інтеграції України на підставі принципу україноцентризму.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>РН1. Здійснювати інтелектуальний пошук, виявляти і критично осмислювати актуальні проблеми сучасної філософської думки, розробляти їх у рамках власного філософського дослідження.</p> <p>РН3. Вміти реконструювати історичний поступ світової філософії, еволюцію філософських ідей і проблем.</p> <p>РН4. Пропонувати та обґрунтовувати нові підходи до розв'язання задач і проблем.</p> <p>РН12. Використовувати набуті знання в практиці європейської та євроатлантичної інтеграції України, зокрема проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу інтеграційних процесів.</p> <p>РН13. Розробляти і реалізувати наукові та/або прикладні проекти у сфері філософії та з дотичних міждисциплінарних проблем.</p>
Формат курсу	Очно-дистанційний
Теми	<p>Розділ 1. Глобалізація як цивілізаційний феномен: історія та сучасність</p> <p>Розділ 2. Глобальні цивілізаційні загрози та еко-майбутнє людства</p> <p>Розділ 3. Сталий розвиток як екогуманістична перспективи людства</p> <p>Розділ 4. Концепція сталого розвитку: від природи до спільносвіту</p> <p>Розділ 5. Людський потенціал як вартість сталого розвитку</p> <p>Розділ 6. Соціальний капітал суспільства сталого розвитку</p> <p>Розділ 7. Людство як культурно-цивілізаційна цілісність</p> <p>Розділ 8. Сталий розвиток як етап ноосферної планетизації людства</p> <p>Розділ 9. Етичні виміри сталого розвитку: справедливість і відповідальність за довкілля</p>

Підсумковий контроль, форма	Екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу “Філософія сталого розвитку людства” студенти потребують базових знань із таких дисциплін як “Онтологія”, “Соціальна філософія”, “Методологія гуманітарного пізнання та знання”, “Філософська антропологія” “Філософія сучасної науки і техніки” тощо.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації Проблемно-пошукові Колаборативне навчання, групова робота Дискусії Виконання ІНДЗ
Необхідні обладнання	Проектор Навчальний посібник Навчально-методичні рекомендації Навчальні платформи: Microsoft Teams, Moodle Корпоративні скриньки студентів
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття : 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • іспит : 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, презентація). Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять – важлива складова навчання. Студенти мають відвідувати всі лекції та практичні заняття з курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов’язані</p>

	<p>дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Вся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичному занятті, самостійній роботі та бали підсумкового контролю (іспит). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте етапи глобалізаційної інтеграції. 2. У чому суть феномену Європи, за Д. де Ружмоном? 3. Принципи федералізації Європи. Д. де Ружмон. 4. Назвіть ознаки нового європейського “світоладу”, за Б. Гаврилишиним. 5. Що таке “глобалізація”? 6. Основні риси глобалізації, за Т. Фрідменом. 7. Які риси глобалізації виокремив У. Бек? 8. Що таке “глокалізація”? 9. Охарактеризуйте антиглобалізм і альтерглобалізм як альтернативи глобалізації. 10. З якими глобальними проблемами людство увійшло в XXI ст.? 11. Розкрийте зміст концепту “суспільство ризику”. 12. У чому відмінність між антропогенними й природними ризиками? 13. Ідея ризику та її вплив на життєдіяльність людини. Еко-ризик, еко-загрози та еко-майбутнє людства. 14. Охарактеризуйте глобальні екологічні проблеми людства. 15. Які мегаризики спричинені науково-технологічною революцією? 16. Дайте визначення понять “екологічна криза” та “екологічна катастрофа”. 17. Діяльність Римського клубу: глобальне прогнозування розвитку людства. 18. Доповіді Римському клубу: Донелі і Деніса Медовзів (1972, 1992). 19. Доповідь Римському клубу: Ервіна Ласло (1975).

20. Викладіть основні ідеї гуманістичного маніфесту А. Печеї.
21. Конституювання ідеї сталого розвитку.
22. Концепт “сталий розвиток” і його зміст.
23. Які принципи сталого розвитку задекларував Саміт Землі “Ріо-92”?
24. Чому ідею сталого розвитку визнано стратегією сучасної глобалізації?
25. Які п’ять завдань розвитку людства передбачає Глобальний план Маршала?
26. Що таке “соціальна держава” та які її функції?
27. Розкрийте суть індексу екологічної сталості та індексу соціально-економічної дисгармонії розвитку.
28. Дайте визначення синергетики як теорії та методології систем, що самоорганізуються.
29. Охарактеризуйте принципи синергетики.
30. Глобальні сценарії сталого розвитку: FROG, GEOPOLITY, JUZZ.
31. Категоріальна структура концепції сталого розвитку.
32. Еколого-економічна дилема взаємодії суспільства з довкіллям.
33. Які функції довкілля у життєдіяльності суспільства?
34. Що таке “природний спільносвіт”?
35. Які три наукові революції визначають технологічні перспективи людства?
36. Категоріальний статус поняття “ресурс” у розвитку суспільства. Екологічний вимір природних ресурсів.
37. Які найважливіші ресурси суспільної ефективності, за Б. Гаврилишиним?
38. Наукові знання та технологічні ноу-гау як ресурси сталого розвитку.
39. Поясніть суть ненасильницького повстання суверенних споживачів, за К. Маєр-Абіхом.
40. Основні напрями та пріоритети сталого розвитку в Україні.
41. Етапи переходу України до сталого розвитку.
42. Проект концепції сталого розвитку України: гуманітарна характеристика.
43. Що таке “людський потенціал”?
44. Який зміст індексу розвитку людського потенціалу?
45. Як соціобіологія інтерпретує природу людини?
46. Яка проблематика неоевгеніки?
47. Що таке “постлюдина”?
48. Яка структура особи, за К. Юнгом?
49. Які головні елементи структури особи виокремлює Е. Берн?

50. Які головні екзистенційні дихотомії визначають існування людини, за Е. Фромом?
51. Розкрийте зміст поняття “соціальний капітал”.
52. Як взаємопов’язані соціальний капітал і громадянське суспільство?
53. Що таке солідарність та які її джерела?
54. Трансформація соціальних вартостей і норм в умовах глобальної міграції.
55. Демографічні моделі та їх вплив на формування соціального капіталу.
56. Демографічні тенденції та роль людського капіталу для їх оптимізації.
57. Яка демографічна ситуація в Україні?
58. У чому суть еколого-етичної дилеми сталого розвитку?
59. Які шляхи оптимізації еколого-етичної дилеми, за Е. Фермеерсом?
60. Які цивілізаційні засади консолідація людства, за П. Рікером?
61. Охарактеризуйте головні риси західної цивілізації, за С. Гантінгтоном
62. Дайте визначення поняття “традиція”.
63. Які функції виконує традиція?
64. Що таке глобальна культура? Які її типи виокремив П. Бергер?
65. У чому суть детрадиціоналізації суспільного життя?
66. Що таке фундаменталізм та які загрози він породжує?
67. Які причини втрати національної самоідентичності?
68. Глокалізація та збереження культурної тожсамості.
69. Як розуміє ноосферу П. де Шарден?
70. Які передумови настання ноосфери, за вченням В. Вернадського?
71. Колективний Розум як ноосферний феномен.
72. Які функції Колективного Інтелекту в розв’язанні екологічних проблем?
73. Розкрийте основні риси інформаційної цивілізації, за Й. Масудою?
74. У чому суть ноосферогенезу? Інформаційне суспільство як етап ноосферогенезу.
75. Сталий розвиток як етап ноосферної планетизації людства.
76. Принцип коеволюції поступу людства до ноосфери.
77. Космічні стратегії ноосферогенезу. Планетарна цивілізація людства: космічні виміри.
78. Як Ви розумієте автотрофність людства? Космічні виміри автотрофності людства.
79. Охарактеризуйте принципи антропоцентричної етики.
80. Розкрийте принципи біоетики.

	<p>81. У чому суть принципу неруйнування-творення етики довкілля?</p> <p>82. Які морально-етичні принципи Хартії Землі?</p> <p>83. Які форми голістської етики відповідальності виокремив К. Маєр-Абіх?</p> <p>84. Який зміст принципу відповідальності Г. Йонаса?</p> <p>85. Які принципи дискурсивної етики К.-О. Апеля?</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. год.	Тема 1. Глобалізація як цивілізаційний феномен. Глобальні цивілізаційні загрози та еко-майбутнє людства. 1.Поняття “глобалізації”. Етапи глобалізаційної інтеграції: колонізація - європеїзація - американізація. 2.Еко-ризика, еко-загрози та еко-майбутнє людства.	Лекція	Презентація. Навчально-методичні матеріали	Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ імені І. Франка, 2011. – 518 с.		2 год.
Тиж. 2. 2 акад. год.	Тема 1. Глобалізація як цивілізаційний феномен. Глобальні цивілізаційні загрози та еко-майбутнє людства.	Практичне заняття, групова робота	Презентація. Дискусії.	<i>Ружмон Д. де.</i> Недуги Європи. Федералістська позиція // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 308–328. <i>Фрідмен Т.</i> Нова система. Лексус і оливкове дерево // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 291–307.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Рецензія на оригінальний текст.	2 год.

<p>Тиж. 3. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Концепція сталого розвитку: від природи до спільносвіту. Сталий розвиток як екогуманістична перспектива людства. 1.Ідея сталого розвитку - стратегія тривкої глобалізації. 2.Концепт “сталий розвиток” і його зміст. 3.Імперативи екологічно безпечного розвитку та соціально-економічної збалансованості суспільства.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація. Навчально-методичні матеріали</p>	<p><i>Маср-Абіх К.</i> Від спільноти людей до природного спільносвіту // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 356–378. <i>Кайку М.</i> Межі майбутньо-го // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 379–387.</p>	<p>Термінологічний словник. Есе: Категоріальна структура концепції сталого розвитку: ”суспільство-технологія-довкілля”.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Тиж. 4. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Концепція сталого розвитку: від природи до спільносвіту. Сталий розвиток як екогуманістична перспектива людства.</p>	<p>Практичне заняття, групова робота</p>	<p>Презентація. Колаборативне навчання, проблемно-пошукове завдання.</p>	<p><i>Гіденс Е.</i> Ризик // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 329 –342. <i>Гор А.</i> Глобальний План Маршала // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 343–355.</p>	<p>Термінологічний словник. ІНДЗ: Проаналізуйте 17 цілей сталого розвитку. Обґрунтуйте 5 пріоритетних цілей для України.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Тиж. 5. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Ресурсний потенціал України в контексті сталого розвитку.</p>	<p>Гостьова лекція, проф. Назарука М.М.</p>	<p>Презентація. Навчально-методичні матеріали</p>	<p>Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 518 с.</p>	<p>Термінологічний словник. ІНДЗ: Категоріальний статус поняття “ресурс” у розвитку суспільства.</p>	<p>2 год.</p>

Тиж. 6. 2 акад. год.	Тема 3. Екологічний потенціал України. Індекс екологічної сталості: український і світовий контексти.	Гостьова лекція, проф. Мамчур З.І.	Презентація. Навчально-методичні матеріали	Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 518 с.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Синергетична методологія упередження екологічних мегаризиків.	2 год.
Тиж. 7. 2 акад. год.	Тема 4. Людський потенціал як вартість сталого розвитку. 1. Людський потенціал та чинники його формування. Індекс людського розвитку. 2. Євгеніка та неоевгеніка: проблема вдосконалення людської природи 3. Технологічна експансія в структуру життя.	Лекція	Презентація. Навчально-методичні матеріали	Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 518 с.	Термінологічний словник. Есе: Постлюдина та її риси.	2 год.
Тиж. 8. 2 акад. год.	Тема 4. Людський потенціал як вартість сталого розвитку.	Практичне заняття, групова робота	Презентація. Колаборативне навчання, проблемно-пошукове завдання.	<i>Бодрияр Ж.</i> Історія клонів // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 388–397. <i>Лук'янець В.</i> Фундаментальна наука і науковий світогляд у перспективі ХХІ сторіччя // Філософська думка, 2006. – № 3. – С. 3-25.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Рецензія на оригінальний текст.	2 год.
Тиж. 9. 2 акад. год.	Тема 5. Соціальний капітал суспільства сталого розвитку. 1. Соціальний капітал та його виміри. 2. Демографічні моделі та їх вплив на формування соціального капіталу.	Лекція	Презентація. Навчально-методичні матеріали	Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 518 с.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Роль освіти у формуванні соціаль-	2 год.

	3.Демографічні тенденції та роль людського капіталу для їх оптимізації.				ного капіталу.	
Тиж. 10. 2 акад. год.	Тема 5. Соціальний капітал суспільства сталого розвитку.	Практичне заняття, групова робота	Презентація. Дискусії.	<i>Карась А.</i> Дискурсивні практики і соціальний капітал // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 398–412. <i>Гіденс Е.</i> Сім'я // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 413–425. <i>Фермеєрс Е.</i> Очі панди. Філософське есе про довкілля. – Львів : Стрім, 2000. – С. 29–44. <i>Фукуяма Ф.</i> Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку. – Львів : Кальварія, 2005. – С.101–121.	Термінологічний словник. ІНДЗ: 1.Які еколого-етичні принципи Хартії Землі? 2.Які шляхи оптимізації еколого-етичної дилеми, за Е. Фермеєрсом?	2 год.
Тиж. 11. 2 акад. год.	Тема 6. Людство як культурно-цивілізаційна цілісність. 1.Феномен людства та його філософська рефлексія. 2.Цивілізаційні засади консолідації людства. Формування глобального космополітичного суспільства. 3.Глокалізація та збереження культурної тожсамості.	Лекція	Презентація. Навчально-методичні матеріали	Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 518 с.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Культурницький фундаменталізм як загроза цілісності людства.	2 год.

<p>Тиж. 12. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 6. Науковий міждисциплінарний проєкт «Філософсько-психологічні аспекти духовності сталого розвитку людства».</p>	<p>Участь магістрів у проєкті</p>	<p>Презентація наукових досліджень.</p>	<p><i>Рижак Л.</i> Технонаука: постлюдина та відповідальність за її майбутнє // <i>Наук. пр. Наук. журнал. Серія “Філософія”.</i> – Миколаїв, 2017. – Вип. 288. – Том 300. – С. 84-90. <i>Ryzhak L.</i> Sustainable development of humanity: joint responsibility for the future // <i>Studium Europy srodkovej i wschodniej.</i> – Polrochnik. – Wydawnictwo Wyzszej Szkoły Gospodarki Krajowej. – Kutno, 2018. – P. 100-111.</p>	<p>Підготовка тез для участі в міжнародній наук. конф. «Філософсько-психологічні аспекти духовності сталого розвитку людства».</p>	<p>2 год.</p>
<p>Тиж. 13. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Сталий розвиток як етап ноосферної планетизації людства. 1. Інформаційне суспільство як етап ноосферогенезу. 2. Принцип коеволюції поступу людства до ноосфери. 3. Планетарна цивілізація людства: космічні виміри.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація. Навчально-методичні матеріали</p>	<p>Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 518 с.</p>	<p>Термінологічний словник. ІНДЗ: Колективний Розум як ноосферний феномен.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Тиж. 14. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Сталий розвиток як етап ноосферної планетизації людства.</p>	<p>Практичне заняття, групова робота</p>	<p>Презентація. Колаборативне навчання, проблемно-пошукове завдання.</p>	<p><i>Масуда Й.</i> Комп’ютопія // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 452–469. <i>Урсул А.</i> Космічні</p>	<p>Термінологічний словник. ІНДЗ: Рецензія на оригінальний текст.</p>	<p>2 год.</p>

				перспективи автотрофності людства // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 470–483.		
Тиж. 15. 2 акад. год.	Тема 8. Етичні виміри сталого розвитку: справедливість і відповідальність за довкілля. 1.Екоетика: принцип не руйнування–творення. 2.Етика відповідальності. Принцип відповідальності Г. Йонаса. 3.Дискурсивна етика К.-О. Апеля.	Лекція	Презентація. Навчально-методичні матеріали	Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібник. – Львів : ВЦ ЛНУ імені І. Франка, 2011. – 518 с.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Які світоглядно-ціннісні засади Екологічної Конституції Землі?	2 год.
Тиж. 16. 2 акад. год.	Тема 8. Етичні виміри сталого розвитку: справедливість і відповідальність за довкілля.	Практичне заняття, групова робота	Презентація. Дискусії.	<i>Маєр-Абіх К.</i> Відповідальність за природу // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 484 –506. <i>Йонас Г.</i> Нові виміри відповідальності // Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства : навч.-метод. посібн. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – С. 507 – 514.	Термінологічний словник. ІНДЗ: Рецензія на оригінальний текст.	2 год.